

Advies over de inplanting van een windturbinepark langs de Kabeljauwbeek in Nederland

Nummer:	INBO.A.2013.117
Datum advisering:	4 november 2013
Auteur:	Joris Everaert
Contact:	Lon Lommaert (lon.lommaert@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB-INBO-BEL-2013-85
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Karolien Van Kerckhove Provinciale dienst Antwerpen Lange kievitstraat 111/113 bus 63 2018 Antwerpen karolien.vankerckhove@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

AANLEIDING

Voor een gepland windturbinepark langs de Kabeljauwbeek in Nederland werd een nota opgemaakt (Aarts *et al.*, 2013) die de mogelijke impact van de turbines op belangrijke natuurwaarden onderzoekt. Omdat de mogelijke impact van dit park tot in Vlaanderen reikt, moet worden nagegaan of de effecten in Vlaanderen voldoende worden in rekening gebracht.

VRAAGSTELLING

Bevat de nota voldoende informatie om de effecten van het turbinepark op natuurwaarden te kunnen beoordelen en worden daaruit betrouwbare conclusies getrokken?

TOELICHTING

1. Beschrijving van de referentiesituatie en geplande ontwikkeling

De 4 meest westelijk geplande windturbines zijn gedeeltelijk gelegen in een risicoklasse 3 zone van de 'Vlaamse risicoatlas vogels-windturbines' (Everaert *et al.*, 2011). Het gaat hier om de aanwezigheid van een lokale trekroute (combinatie van voedseltrek-slaaptrek) van kolganzen en grauwe ganzen tussen de polders in Nederland en slaapplaatsen in voornamelijk Saefthinghe en het Groot Buitenschoor. In de nota geeft men mede op basis van verspreidingsgegevens aan dat de meeste ganzen net ten westen van de windturbines overvliegen, en dat vliegbewegingen van ganzen over het geplande windpark eerder van incidentele, niet van structurele, aard zijn. Het INBO kan deze argumentatie volgen.

Tussen de Schelde-Rijnverbinding en de Belgisch-Nederlandse grens ligt het gebied 'Grensstrook', een Vlaams natuurreservaat in oprichting. Het gebied is in eigendom van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en is net ten zuiden van de geplande windturbines gelegen, op een minimumafstand van minder dan 100 meter tot de turbines. Uit een analyse in 2009 betreffende het beheer van graslanden in de regio Antwerpse Kempen, bleek dat er toen voor dit gebied geen specifieke plannen waren in het kader van natuurontwikkeling in het Antwerps havengebied (Vogelrichtlijngebied 'Schorren en polders van de Beneden-Schelde') en dat er evenmin een probleem zou ontstaan met natuurdoelstellingen in de ruime regio mocht dit gebied dichtgroeien en verbossen (De Becker, 2009). Het gebied heeft voornamelijk een ornithologisch belang omwille van potentieel broedgebied voor o.a. bruine kiekendief, blauwborst en roodborsttapuit. Het ANB wenst daarom het beheer in dit grensgebied te richten op deze soorten (ANB RAK, 2010). In de nota van Aarts *et al.* (2013) is het Grensstrook gebied en de natuurdoelen ervan niet besproken. Het is aangewezen om de nota hiervoor nog aan te vullen. Ook de kans op een jaarlijkse aanwezigheid van één of meerdere broedkoppels bruine kiekendief dient geschat te worden.

De overige belangrijke natuurwaarden in de omgeving zijn voldoende uitgebreid besproken in de nota.

2. Inschatting van de effecten op natuurwaarden

Het is aangewezen in de nota nog een bespreking toe te voegen van de mogelijke impact op belangrijke (geplande) natuurwaarden in het Vlaams natuurreservaat in oprichting ('Grensstrook', zie boven), in het bijzonder de mogelijke effecten op bruine kiekendief (indien het gebied effectief een potentie heeft voor die soort als regelmatige broedvogel). Vooral in de directe nabijheid van nestlocaties is er voor bruine kiekendief tijdens het broedseizoen (baltsvluchten, uitvliegen van de jongen) een mogelijk effect door aanvaring te verwachten. Dit effect kan dan best kwantitatief worden geschat, incl. een evaluatie van de mogelijke effecten op de populatie in het Vogelrichtlijngebied 'Schorren en polders van de Beneden-Schelde' en omgeving (aanbevolen methodologie, zie o.a. Everaert & Peymen (2013)). Er dient vooral nagegaan te worden in welke mate de doelstellingen van het Vogelrichtlijngebied en omgeving eventueel in het gedrang kunnen komen. De meest recente verspreidingsgegevens van bruine kiekendief en meest actuele doelstellingen voor het Vogelrichtlijngebied, kunnen best worden meegenomen in de evaluatie van de mogelijke effecten.

De overige mogelijke effecten zijn voldoende uitgebreid en correct besproken in de nota. Vooral door de meest westelijk geplande windturbine zal er een lokaal verstorend effect optreden in het natuurgebied 'Schor Ossendrecht'. Zoals ook in de nota aangegeven, vormt deze verstoorte zone een relatief beperkt onderdeel van het totale areaal geschikt foerageergebied van de ganzen en watervogels uit de naburige Natura 2000-gebieden 'Westerschelde', 'Saefthinghe' en 'Schorren en polders van de Beneden-Schelde'.

CONCLUSIE

Het is aangewezen om de nota nog aan te vullen met een beschrijving van de natuurwaarden in het Vlaams natuurreservaat in oprichting (Grensstrook) dat gelegen is tussen de Schelde-Rijnverbinding en de Belgisch-Nederlandse grens. In de effectenanalyse is het bijgevolg ook aangewezen nader te onderzoeken of de windturbines de natuurdoelen (in het bijzonder in het Vogelrichtlijngebied 'Schorren en polders van de Beneden-Schelde') niet in het gedrang brengen. De overige belangrijke natuurwaarden en mogelijke effecten zijn voldoende uitgebreid en correct besproken in de nota.

REFERENTIES

Aarts B., Prinsen H. & Heunks C. (2013). Windpark Kabeljauwbeek en de effecten op beschermde natuurgebieden. Oriëntatiefase Natuurbeschermingswet 1998. Bureau Waardenburg, 28 februari 2013 rapport nr. 12-111.2. In opdracht van Eneco.

ANB RAK (2010). Beheervisie Grensstrook. Agentschap voor Natuur en Bos. November 2010.

De Becker P. (2009). Beoordeling van de toestand en voorbereiding van eventueel benodigd onderzoek in ANB-graslanden in de beheerregio Antwerpse Kempen. Advies van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.A.2009.150. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Everaert J., Peymen J. & van Straaten D. (2011). Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines in Vlaanderen. Dynamisch beslissingsondersteunend instrument. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2011.32. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Everaert J. & Peymen J. (2013). Aanvullingen op het rapport "Risico's voor vogels en vleermuizen bij geplande windturbines in Vlaanderen (INBO.R.2011.32)". Aanzet voor een beoordelings- en significantiekader. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, INBO.R.2013.44. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).